

ὁ Γαληνός, ἐγεννήθη τῷ 131 μετὰ Χριστὸν ἐν Περγάμῳ. Ὁ μᾶλλον λόγου ἄξιος μεταξὺ τῶν σοφιστῶν Δίων ὁ Χρυσόστομος, περὶ τὰ τέλη τῆς δευτέρας ἑκατονταετηρίδος, ἦτο ἐκ Προύσης τῆς Βιθυνίας. Ὁ εὐφυστάτος τῶν Ἑλλήνων, καὶ νῆ Δία τῶν ἀνθρώπων, Λουκιανός, κατήγετο ἐκ Σαμοσάτων τῆς Συρίας. Ὁ Ἀθήναιος, τοῦ ὁποίου ἀνεφέρμεν ἄλλοτε τοὺς Δεινσοσοφιστάς, ἐγεννήθη εἰς Ναύκρατιν τῆς Αἰγύπτου. Ὁ Ἐπίκτητος κατήγετο ἐξ Ἱεραπόλεως τῆς Φρυγίας. Ὁ Διογένης, τοῦ ὁποίου ἔχομεν συλλογὴν εἰς δέκα βιβλία ἐπιγραφομένην *Φιλόσοφος ἱστορία περὶ βίων, δογματίων καὶ ἀποφθεγμάτων, τῶν ἐπὶ φιλοσοφίᾳ εὐδοκμησάντων*, ἦτο ἐκ Λαέρτης, πολιχνίου τῆς Κιλικίας. Ὁ Πλωτίνος, ὁ ἐν τῇ τρίτῃ ἑκατονταετηρίδι πρῶτος γράψας τὸ σύστημα ἐκεῖνο ὅπερ ἐπεχείρησε νὰ συγκαταμίξῃ τὰ δόγματα τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων εἰς ἓν καὶ μετ' αὐτῶν νὰ συγκεράσῃ τὰ τῶν ἀνατολικῶν, σύστημα τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται *Νεοπλατωνικὴ ἢ Ἀλεξανδρινὴ φιλοσοφία* καὶ περὶ οὗ πλειότερά τινα λέγομεν κατωτέρω, κατήγετο ἐκ τῆς ἐν Θηβαΐδι τῆς Αἰγύπτου Λυκοπόλεως. Οἱ μαθηματικοὶ Νικόμαχος, ἐν τῇ πρώτῃ ἑκατονταετηρίδι, καὶ Θέων, ἐν τῇ δευτέρῃ, ἦσαν ὁ μὲν πρῶτος ἐκ Γερασίων τῆς ἐν Περαιᾷ Ἱεραπόλεως, ὁ δὲ δεύτερος σμυρναῖος. Ὁ ἀστρονόμος Ποσειδώνιος, ὁ ἐπίσημος διὰ τὴν ἐπινοηθεῖσαν παρ' αὐτοῦ κινητὴν σφαιρᾶν, κατήγετο ἐξ Ἀπαμεινίας. Ὁ ἰδρυτὴς τοῦ Ἰουλιανοῦ ἔτους Σωσιγένης ἦτο ἀλεξανδρεὺς. Ὁ γνωστὸς γεωγράφος Στράβων ἀμασηνός. Ὁ οὐδὲν ἦττον γνωστὸς περιηγητὴς Πανσανίας ἐγεννήθη ἐν Καισαρείᾳ τῆς Καππαδοκίας (1). Ἄλλ' ὁ κατάλογος οὗτος ἠδύνατο νὰ παραταθῆ εἰσέτι ἐπὶ πολὺ, ἀποδεικνύων ἀδιαλείπτως ὅτι ὁ ἑλληνισμὸς, ἐπὶ τῆς ρωμαϊκῆς κυριαρχίας, ἐν τῇ Ἀνατολῇ ἤρμαζεν, οὐχὶ ἐν τῇ ἐνταῦθα Ἑλλάδι. Αἱ χῶραι αὗται πολιτικῶς μὲν ὑπήγοντο εἰς τὴν ρωμαϊκὴν κυριαρχίαν, κοινωνικῶς ὁμως καὶ ἠθικῶς καὶ διανοητικῶς δὲν ἔπαυσαν οὐσαι χῶραι ἑλληνικαί, ἀπαρᾶλλάκτως καθὼς τὰ ἑλληνικὰ ἀγάλματα, τὰ ὁποῖα πολλάκις, ὡς εἶδομεν, οἱ Ῥωμαῖοι ἐπέγραφον εἰς ἰδίους βασιλεῖς ἢ ἡρώας, δὲν ἀπέβαλλον διὰ τοῦτο τὸν ἀρχέτυπον ἑλληνικὸν χαρακτῆρα· καθότι ἀπλῆ ἐπιγραφὴ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀφαιρέσῃ ἀπ' αὐτῶν τὸν χαρακτῆρα ἐκεῖνον.

Μὴ ὑπολάβῃ δὲ τις ὅτι μόνον περὶ τοὺς λόγους καὶ τὰς ἐπιστήμας ἠδουκίμησεν ὁ ἀνατολικὸς οὗτος ἑλληνισμὸς· ἀνέδειξε καὶ πραγματικὸς ἄνδρας οὐκ ὀλίγους, ἐξ ὧν χάριν παραδείγματος θέλομεν ἀναφέρει τινάς. Ἐλαλήσαμεν ἤδη ἐν παρόδῳ περὶ τῆς ἐν τῇ τρίτῃ ἑκατονταετηρίδι ἀναβιώσεως τοῦ περσικοῦ κράτος. Τρόπονι κατὰ τὸ πρῶτον ἡμῶν τῆς ἑκατονταετηρίδος ἐκείνης ὁ Ἀρταξέρξης Α' ὁ τῶν Σασσανιδῶν ἀρχηγέτης, διοικητὴς ὧν ἐπαρχίας τινὸς τῶν Πάρθων βασιλείων, ἐπανέστη κατὰ τοῦ τελευταίου Ἀρσακίδου Ἀρταβάνου Δ', κατέλυσε τὴν τῶν Πάρθων ἀρχὴν καὶ ἵδρυσεν ἀντ' αὐτῆς τὸ δεύτερον περσικὸν κράτος καὶ ἐνταῦτῳ τὸν λεγόμενον Μαχδεϊσμόν (2), ἦτοι τὸ ἀρχαῖον περσικὸν θρησκευμα, τὴν ἱερατικὴν τῶν μάγων τάξιν καὶ τοὺς ἄλλους προπατορικὸς θεσμούς. Ἐκτοτε δὲ οἱ Σασσανίδαι οὗτοι δὲν ἔπαυσαν ἐπιτιθέμενοι κατὰ τῶν ἀνατολικῶν τῆς Ῥώμης ἐπαρχιῶν, ὥστε ὁ ἐκεῖ μεσόγειος ἑλληνισμὸς ἔπαθεν ἀπ' αὐτῶν ὅσα καὶ οἷα τὰ παράλια

(1) Ὁ Πανσανίας ὁ περιηγητὴς φαίνεται ὅτι ἦτο λυδός, ἢ δὲ γνώμη περὶ τῆς ἀπὸ Καισαρείας Καππαδοκίας καταγωγῆς αὐτοῦ προῆλθεν ἐκ συγχύσεως τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πρὸς τὸ τοῦ σοφιστοῦ Πανσανίου τοῦ καισαρέως διδάξαντος ἐν τῇ ρητορικῇ σχολῇ Ἀθηναίων, εἶτα δὲ καὶ ἐν Ῥώμῃ ἐν τῷ Ἀθηναίῳ.

(2) Οὐχὶ μαχδεϊσμός ἀλλὰ μασδαϊσμός ἀπὸ τοῦ υπερτάτου ἱρανικοῦ θεοῦ Ἀχουρά—μάσδα= ὑψίστου πνεύματος, Ὁρμάσδου ὡς μετηνέχθη τὸ ὄνομα εἰς τὴν ἑλληνικὴν.